

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
Involală

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Porunca vremii

(da.) Cu vânt și cu vorbe încă nu s'a săturat nime. Formele, oricât ar fi ele de frumoase, dacă-s lipsite de cuprins, plictisesc. Cu vremeuucid. Firile sănătoase caută instinctiv fond pozitiv, temeuri solide, hrană substanțială, nu surrogate. Găsesc ce doresc, — e bine. Se țin locul, prind puteri, dau vieții și societății tot aportul lor de operă constructivă. Se înșală în așteptările sale, se văd îmbătate cu fraze și plătite cu ifose și dichiseli, — se clatină, se descurajază; vine scârba, s'a sfârșit cu dragostea de muncă și de viață. Și dacă mai țin, de ochii lumii, la spoeli pe cari nu le mai pot avea dragi, asta-i o stare sufletească soră cu moartea. Cine va purta însă bătălii victorioase cu ostiri blazate și demoralizate?

În ce privește lumea credincioșilor noștri, nu ne putem plânge că i-ar lipsi înțelegerea exigențelor unei vieți sufletești superioare, și că n'ar avea tăria de voință să stăruie pe anevoiosul drum al înălțimilor. Dimpotrivă: avem în număr așa de mare elemente de cea mai aleasă esență spirituală, încât văzând ce avem și ce facem pentru valorificarea acestor elemente, ne umple rușinea obrazul. Trebuie să ai ochi deschiși la misiunile populare și la pelerinajii, trebuie să aibi o cât de sumară orientare asupra afluenței spre mândăstiri și asupra pierderilor ce îndurăm prin trecerile la sectanți unde-i mână pe atâția credința greșită că acolo găsesc isvorul viu pe care-l caută ei cu atâta sete, ca să înțeleagă ce loc larg are eulavii în sufletul neamului nostru. Loc rămas pârloagă, ori în mare parte muncit numai pentru ca lucrătorii aliquid fecisse videantur.

Păr. Brinzeu are perfectă dreptate când insistă prin „Cuvântul Adevărului“ să se facă mai mult ca pânăcum pentru organizarea multimilor în asociații religioase. Ce avem e prea puțin. Face impresia că prea ne-am oprit la fațadă. Deși principalul e fondul, realizarea concretă: plusul de viață pozitiv creștină față de nivelul comun. Ne pierdem în cântece, declamări, producții de scenă și expectorații, lăsând pe planul al doilea revizuirea consecvență și riguroasă a întregii vieți, și încadrarea ei implacabilă în ritmul suprafireașului.

Nu poate avea nime nimic împotriva a ceea ce-i bun în pădurea de asociații, reuniuni sau fraternități și cum le mai zice, cu devoțiunile și devoțiunculele lor. Pentru lumea noastră credincioasă, în împrejurările actuale se recere însă ceva mai mult, mai adânc, mai cuprinzător: o tovarășie religioasă cu obligamente precise, de amănunt, condusă de autoritate stabilă și recunoscută de competentă, având și favoruri duhovnicești speciale. Mai limpede: ne trebuie un ordin terțiar, pentru mireni și clerul de mir, condus de-o tagmă călugărească și înzestrat cu bogății harice deosebite, cum știm că e în Apusul catolic. Cei cari intră în legăturile acestei tovarășii trebuie să aibă siguranța că viața lor a intrat într-o alvie nouă, cu un curs accelerat, sub cărmă de văslași probași și devotași. Mărturisirea și cuminecarea cel puțin odată la lună, întrunirile dese, cercetarea zilnică a conștiinței și rugăciunile prescrise așezarea zilnic, încunjurarea petrecerilor șgomotoase, îmbrăcăminte simplă, cu excluderea oricăror scumpeturi și mătăsurii, lectura spirituală, cingătoarea proprie cinului, fe și pe sub haine, și toate celelalte măsuri luate în vederea aceluiaș scop, plus conștiința că aparții unei corporații vii, călugărești, s'au dovedit aiurea, a fi eficace peste orice închipuire. — Lucru întreg, nu jumătăți! Asta-i porunca vremii. Asta dorim și noi.

Entente fraternelle

Chiemările Romei — În trecut, zădărnice — Noul acord, un început spre mai bine

de A. C. ALBINUS

Monumentala lucrare a rectorului universității clujene, d. Dr. N. Drăganu: *Românii în secolul IX—XIV, pe baza toponimiei și a onomasticeii*, ce va apare în curând în ed. Academiei Române, arată lămurit hotarele pe care le avea limba românească în acele vremi. Aceste hotare, cu mult mai largi decât cele ale Daciei Felix, intrau adânc în Galiția, Slovacia și Ungaria de azi. În împrejurări prielnice, ele ar fi putut să păstreze un număr de Români de 3—4 ori mai mare decât cel de azi.

Pe atunci însă, neamul românesc intrase în perioada fatală a istoriei sale. Pe urma legăturilor politice cu Bulgarii, Românii schimbă limba liturgică latină cu cea slavobulgară și erau pe punctul de a se înstrăina definitiv de credința Romei. În aceste vremi de primejdie, Roma papală a lansat repetate și insistente chiemări.

Din păcate, aceste chiemări au fost adresate poporului românesc prin mijlocirea regilor Ungariei. Iar aceștia, abuzând de încrederea papilor, s'au năzuit să utilizeze mandatul papal pentru a-și atinge țelurile lor imperialiste. Drept urmare, după șovăeli de secole, Domnii Munteniei și Moldovei, pentru a-și putea păstra independența, și-au organizat Bisericiile, așezându-le sub oblăduirea patriarhului din Bizanț. În plină decadentă, și ros de pericolul turcesc, Constantinopolul părea mai puțin primejdios decât cealaltă capitală, mai apropiată și hrănită de aceleași poște imperialiste, Buda regilor maghiari.

Chiemarea Romei a fost zădărnicită. Putem repeta cuvântul nemuritorului Șincal: „Barăm de nu s'ar fi întâmplat aceasta, că Românii mai fericiți ar fi fost“...

Chiemarea de pe la mijlocul veacului XV, pecetluită în conciliul din Florența cu sentimentul Bisericii răsăritene întregi, a fost urmată și de Români. Asentimentul Moldovei ni-l arată subscrierea mitropolitului Damian. Iar martori ai unirii Românilor ardeleni sunt cei doi episcopi greco-catolici, pe cari îi pomeneste istoria în a doua jumătate a secolului XV. Dar încurând, nărulrea unirii în Constantinopolul căzut în mâna Turcilor, a avut ca urmare zdrobirea curentului unionist și în celelalte Biserici atârnoate de patriarhia Bizanțului.

De noul chiemări la unire n'a mai putut fi vorba decât după înfrângerea Semilunei. Pentru Românii din Ardeal, anul izbăvitor a fost: 1700. În legătură cu acest eveniment de capitală importanță, trebuie să însemnăm două lucruri. Întâiu, că actul unirii a fost miracu-

loasa trezire a sentimentului național și catolic în întregul popor românesc din Ardeal.

Apoi, că dacă această unire ar fi rămas intactă și s'ar fi desăvârșit cu catolicizarea tuturor Românilor din Banat și Crișana; dacă Lazăr-li descălecători ar fi dus peste munți, deodată cu sentimentul național, și dragostea catolicismului, cultura și moralitatea poporului românesc întreg s'ar fi ridicat la înălțimi nebănuite.

Și, era firesc să fie așa. Doar în Ardeal, în timpul catolicizării Românilor, exista o Biserică catolică de rit latin puternică, complet reorganizată după instalarea în domnie a Habsburgilor, și repusă în toate drepturile și privilegiile sale. Având sprijinul puternic al fraților de credință, Românii uniți ar fi rezistat cu ușurință atacurilor antiunioniste; agitația patriarhului din Ierusalim, propaganda emisarilor Bisericii sârbești și uneltirile domnilor calvini n'ar fi putut să sdruncine unirea.

Din nenorocire, frații de rit latin au lucrat — credem, inconștient — mână în mână cu dușmanii unirii. În mare parte, dâșii sunt vinovați de izgonirea vlădicilor uniți din Alba Iulia și de lungă vacanță a scaunului episcopal, atât de păgubitoare unirii. Prigonirea episcopului Clain; menținerea iesușiilor în curtea vlădicilor uniți, într'o vreme când nu mai puteau să aibă altă slujbă decât de a spiona; împotrivirea îndârjită când cu așezarea scaunului episcopal unit la Oradea Mare; și alte acțiuni de felul acesta, care au culminat în înflințarea falmoasei episcopii de Hajdudorog, — au compromis grav unirea.

Să pomenim și chestiunile materiale? Să spunem că o participare echitabilă a Bisericii unite la toate bunurile eclesiastice catolice, ar fi fost firească? Că această participare a fost asigurată de toate manifestele și diplomele unirii? Că o astfel de participare nu lesa voința patronilor și fundatorilor, fiindcă aceștia n'au pus fondurilor și fundațiilor lor limite nici de limbă nici de rit? Și că totuși, mai cu seamă Biserica latină ardeleană s'a înșănțuit, cu fondul de religione, școlar etc., între zidurile necanonice ale Statusului catolic și n'a îngăduit să se cheltuească nici un ban pentru Biserica română unită?

Ori, să pomenim de lipsa carității fraternelle, manifestată în diferite chipuri?

Ne mărgenim a releva o singură mare greșală: lipsa predicii românești în bisericile latine. Acest fapt e cu atât mai uluitor, fiindcă e contrariu indicațiilor Sfintei Scripturi și practicei bimilenare a Bisericii catolice. Singura excepție, în privința aceasta, e Ardealul.

În bisericile latine de aci nu poți să ascuți cuvântul lui Dumnezeu în limba românească, deși, mai ales dela unirea politică încoace, atâți Români, uniți și ortodocși, neavând biserici proprii la orașe ori neîncăpând în bisericuțele românești, caută mângăiere în silențiu înălțător al bisericilor latine.

Art. IX din noul acord al Statului român cu Sfântul Scaun, e un advertisement. Catolicii din Ardeal, de rit latin și român, trebuie să înțeleagă necesitatea dragostei fraternelor. Trebuie să se ridice, peste diferențele de rasă și de rit, la sublima concepțiune catolică. În ce ne privește, noi dorim acest lucru din tot sufletul. Pentru că suntem ferm convinși, că dela *antanta interrituală* atâră viitorul catolicismului în România.

Misiuni populare. Numărul satelor ce au avut mai în urmă fericirea de bogatele primeniri sufletești ale misiunilor îl întregim cu date noui.

Incepem cu *Cârța Oltului*, unde, de Sânta Măria Mare (13—16 August) a vestit cuvântul Domnului pâr. *Dr. Vasile Aftenie*, prof. de teologie. La ascultarea celor mai bine de 200 mărturisiri a fost ajutat de pâr. *Negrea*, preotul local, și de *Frații în Hristos*: *Ticaci* din Nou și *Comșa* din Găinari. — Tot pâr. *Aftenie* a mai ținut misiuni și în *Mărtinești* (distr. Turda) în zilele de 27—30 Aug. c. — Insuflețire de nedescris. Multă lume din jur. *Indeosebi* din *Rediu*. Așa se face că în biserica acestei parohii ce numără cu totul 400 suflete, s'au mărturisit și cuminecat cu prilejul sf. misiuni 450 de inși. Asta grație și ajutorului dat de *Frații preoți*: *Cârnațiu* protopop, *Savu*, *Mărginean* și *L. Lucaci*.

Mulțime de mărturisiri și cuminecări înregistrează și misiunile ținute de pâr. *Dr. Gavril Jager* în districtul Clujului, la *Șard*, de sărbătoarea *Tăerii Capului*. Popor din *Cornești*, *Gărbău*, *Nădașel* și *Suciag*, în frunte cu preoții lor, au alergat să se adape la fântâna darurilor. — De ceea ce au și avut parte din belșug și aceștia, ca toți câți din mila Domnului și sollicitudinea Reuniunilor de misiuni, au avut norocul să albă la ei în sat, ori în vecini, sfinte misiuni.

Se simte tot mai mult lipsa controlului. Precum știm cu toții, în coloanele acestui ziar s'au discutat mai multe chestiuni de mare importanță. Așa de ex. controlul preoților, celibatul, postul, penzia, ajutorul momentan și câte altele! Toate au rămas însă nerezolvate, măcar că dela rezolvarea lor depinde foarte mult progresul vieții noastre religioase.

Indeosebi socot necesară înăsprirea controlului, deși admit că sunt și preoți, cari n'au lipsă de el. Celor cu teza că printr'asta unii și alții ar fi deadreptul îmbrânciți în apele fariseismului, le răspund: Poate să fie și așa, dar în cazuri de acestea paguba cea mare o are singur cel ce o merită, preotul fariseu, biserica și turma suferind mai puțin. Pe când la din contra, pilda rea a celui neștingherit de rigorile bontrolului, ucide mulțime de suflete cu cutezanța ei nefastă. Dacă de ex. preotul de frica controlului va predica în fiecare Duminică și sărbătoare și nu se va mulțumi numai să citească la Crăciun și la Paști „Cerculara”; dacă va catehiza regulat; dacă-și va cerceta colnavil împărțându-i cu cele sfinte; dacă va încunjura localurile publice și va încunjura orice scandal în astfel de locuri; dacă n' sfârșit își vor implini toți datorințele, fie și numai de frica controlului, credincioșii vor profita în urma acestui fapt, iar preotul pregă-

tindu-se pentru fiecare ocazie cu predica, se prea poate să învie și să se întăriască în sufletul său dragostea față de cele sfinte; cu timpul putând să devină un devotat servitor al Domnului.

Fără control e o jale. Fac cei mai mulți așa cum cred de bine. Nu este tipic, dogmă, morală, care să-i abată dela calea pe care-o cred ei de bună. De aici urmează atâtea rele, de aici atâta diferență între felul cum se servește într'o biserică și cealaltă, cum sunt tratați păcătoșii publici de-un preot și de altul. Controlul ce a fost până acuma, — dacă-l putem numi control — s'a dovedit incapabil pentru ridicarea vieții religioase. A fost din cale afară mălăeș și de formă. Ca să nu se mai continue pe panta de până acum, cerem de aci încolo alt control: mai serios și mai aspru. Până când răul nu se instăpânește suveran. (*Pr. Ioachim Maxim*).

Ceaslov mai pe scurt

— Idee bună de reluat —

Viață sufletească fără roua rugăciunii, — contradicție în terminis. Trebuie să te ridici adesea pe aripile spiritului întru apropierea Aceluia dela care vine toată darea cea bună și tot darul desăvârșit, pentru că să nu se usuce slabele tale rezerve de bunătate firească de așa, încât să te trezești sleit de puteri, flămând, gol și orb. Asta o știe tot creștinul. De purcede, de nu purcede amăsurat științei sale mai bune.

Preoții, oameni sunt și ei. Le sună și lor vorba clasicului: *Video meliora proboque, deteriora sequor*. Decât, dâșil prin hirotonie sunt puși spre căderea și scularea multora. Bunătatea sau răutatea, destoinicia sau nedestoinicia lor întru slujba de ispravnică a tainelor Domnului, nu mai e cauză privată. Folosirea sau nefolosirea mijloacelor de sfințire nu poate fi lăsată la bunul lor plac. Cum nici nu e lăsată. Pregătirea teologică, aducerea sf. Jertfe pentru păcatele proprii și ale poporului, exercițiile spirituale obligatorii deja și la noi, ce alta sunt decât o îngrădire a capriciului individual, în vederea unui bun mai înalt?

Biserica Apusului a mers și mai departe în sâla sfântă ce o face preoților săi pentru a-i forța, pe cât omenește aceasta e cu puțință, să se sfințiască, spre a sfinții pe alții la rândul lor. Conștientă de însemnătatea rugăciunii în cimentarea personalității sacerdotale, a prescris, preoților săi, sub gravi, rugăciunile, cari și câte au să le reciteze zilnic. Și dintr'asta nu lasă nimic. De sub această îndatorire nu scoate pe nime. Aparții clerului, — ești omul rugăciunii. Scurt și la înțeles. Odată cu cinstea diaconiei și preoției primești, pe toată viața, și binecuvântata povară a breviarului.

Noi orientalii am rămas în această privință Graeci sine lege vagantes. Cum observă bizantinologul *Jean Deslandes* în numărul din urmă al bine gânditei reviste „*Échos d'Orient*”, pentru Răsărit e cu neputință de arătat un singur canon sobornicesc care să prescrie clericilor de mir recitarea orelor canonice. Asta a fost și a rămas treaba mănăstirilor. Deși cei din cura animarum mai multe și mai grele lupte au de purtat, mai mult trebuie să aibă, pentru că mai mult și mai multora sunt chemați să le împărțiască suflet din sufletul lor, sfințenie din sfințenia lor. Exprimându-ne mai scolastic: călugăria este status perfectionis acquirendae, câtă vreme preoția pastorală este (recte: ar trebui să fie) status perfectionis acquisitae. La aceasta însă se recere un foarte pronunțat spirit al rugăciunii; spirit la care se ajunge numai prin îndelungată practică zilnică

în rugăciune, și în care se rămâne stăruind fără încetare în aceeaș practică. — În care stăruie, dacă-s lăsați de capul lor, atâția câți știm că stăruie din clerul nostru.

Conciliul Vatican, de nu se încheia înainte de vreme, sub presia împrejurărilor cunoscută, făcea rânduală sub acest respect și în Răsăritul catolic. Textul redactat de comisia însărcinată cu aceasta era formulat astfel: „Clerici cuiusvis ritus et nationis quamvis nullum ecclesiasticum beneficium fuerint assecuti, meminerint se ad officium integrum quotidie sive in ecclesia sive privatim recitandum sub gravis culpae reatu teneri”. Drept că s'a exprimat împotriva acestui text episcopul român unit *Papp-Szillágyi*, dela *Oradea Mare*, propunând amendamentul următor: „Catolicii de rit oriental se vor conforma acestei constituții (cea cu textul din chestie), urmând obiceiul lor și legile eparhiei”. Drept și aceea că, în ce privește clerul de mir, răsăritean, în acelaș sobor ecumenic a pledat pentru neobligativitatea recitării orelor canonice și arhiepiscopul greco-catolic de *Filippi*, *Mons. Stefanopoli*. Și cu toate acestea de-și urma soborul cursul său până în capăt, astăzi în această privință am sta altfel de cum stăm. Foarte probabil că s'ar fi primit sugestia aceluiaș *Stefanopoli* de a se constitui o comisie din episcopi răsăriteni cari să prezinte conciliului spre aprobare un formular de Rânduală Prescurtată, — un *Breviar oriental*, — care să cuprindă rugăciunile pe cari să fie obligați, sub păcat, să le reciteze zilnic fiecare slujbaș cu treaptă dela diaconat în sus în ierarhia bisericească, fie neînsurat, fie însurat. În felul acesta se soluționa o problemă de a cărei deslegare în sensul recerinelor sufletului preoțesc atâră atâta bogăție de haruri cu repercusiuni și asupra vieții duhovnicești a turmelor cuvântătoare. — Ideea lui *Stefanopoli*, reînviată de *Échos d'Orient*, merită să ne oprim la ea. A fost atinsă în rândurile acestea ca să deie de gândit. Cine știe: nu va ajuta Dumnezeu s'o vedem realizată cumva, cât de curând? Căci Doamne mare lipsă avem de mâna tare care să ne arunce cu deasila în marea de foc lămuritor și întăritor a rugăciunii!

Marin Barbu-Bănățeanu

Să organizăm tineretul dela sate! Trăim în era asociațiilor. Se asociază popoare mari și mici, capitaliști și proletari, intelectuali și muncitori cu palma, pentru că, viribus unitis, să ajungă mai ușor la un scop comun. Biserica, înțelegând imperativele vremii, îndeamnă și ea pe fiii săi să-și strângă rândurile în reuniuni bine organizate și bine conduse. Așa se explică formarea atâtor blocuri mirenești pe temeuri strict morale creștinești, în *Belgia*, *Franța*, *Germania*, *Italia*, *Olanda* și în tot apusul catolic. Știm ce impunătoare sunt mai ales asociațiile religioase ale tineretului.

La noi desmățul nu mai vrea să știe de margini. Nu vorbesc de pătura așa zisă cultă și de distracțiile ei păgâne (cum se manifestă în jocuri și exhibițiile de strand), contra cărora nu protestează nime. Mă gândesc însă cu groază la numărul mare foarte a tinerimii adulte dela sate și mă întreb: De ce lăsăm se apuce și aceștia căile pierzării? De ce nu salvăm barem aici tot ce se poate salva?

Și, har Domnului, că se poate salva mult. Mijlocul e cel ce știm că a dat și da așa roade binecuvântate la alții: o puternică *Asociație generală a tinerimii adulte dela sate*. — Asta fără întârziere și fără multă discuție. Sumfirm convins că orice altă încercare va eșua. Ceea ce nu-i permis să se întâmple. Și pentru că de fapt nici să nu se întâmple, rog pe toți cei chemați, îndeosebi *Ven. Superioritate*

bisericească, să deie chestiunii toată atenția care o merită. Iacă s'apropie sinoadele de toamnă: Să se impună discutarea acestei probleme în întrunirile sinodale din toată provincia noastră bisericească. Mulți inși multe au văzut, multe au pășit, multe au învățat. Pună la contribuție bogăția lor de cunoștințe și de experiențe și nu se poate să nu se afle calea cea mai potrivită pentru nevoile noastre specifice. Cel care semnează aceste rânduri a publicat în „Cuvântul Adevărului“ din 1930 un anteproiect de Statute pentru o Asociație ca cea plănuită. Alții vor fi având alte păreri. Să le vedem! Și darul Domnului să fie cu toate dorințele și străduințele spre mai bine! Dar noi să acționăm. Căci vremea estel (Pr. Liviu Costea).

Exerciții spirituale la Lugoj. Prea-sfântul Parinte Papa, cu ocazia jubileului Său, a ținut ca — pe lângă altele — să dea o enciclică specială despre sfintele exerciții, expunându-și dorința ca practica lor să se lățească pretutindeni între catolici. Dar mai ales, a accentuat ca ele să se practice între preoți: instrumentele harului dumnezeesc pe pământ.

Și aievea: cine a făcut și numai o singură dată exerciții spirituale așa cum de fapt trebuie să fie făcute, acela nu se poate să nu se fi convins până în adâncul sufletului său, că reînnoirea sufletească a clerului nostru, transfigurarea lui așa zicând, prin exerciții se realizează și consolidează de nebanuit. Scaunul de mărturisire ar fi în stare poate să destăinuieze mai bine cât de eficace lucră harul lui Dumnezeu asupra sufletelor în decursul exercițiilor.

Nici că se putea acum, ca dorința cea mai fierbinte, a Preasf. Alexandru al Lugojului să fie alta decât ca exercițiile spirituale pentru preoți să se țină „din an în an tot mai bine și cu o participare tot mai largă a clerului eparhial“. Dorință sfântă care nu a rămas simplă dorință, căci an de an se înfăptuește într'adevăr. Cum s'a îndeplinit și în anul acesta în zilele de 16—20 August, când bunul și blândul nostru arhieru, smulgându-se din mijlocul ocupațiilor multilaterale ce mereu îi reclamă prezența și priceperea, ne-a dat și nouă mângăierea reînnoirii sufletești prin cuvântul Lui subtil dar poetic, muștrător dar și plin de bunătate părințească. Ne-a dat și nouă, preoților eparhiei de Lugoj, prilejul să conversăm mai intim cu Domnul ca oarecând Moisi pe muntele Sinai.

Că P. S. Sa Alexandru este cunoscut și recunoscut ca maestru între maștri în cele spirituale, s'a dovedit și prin numărul, nicidecum atât de mare ca în acest an, al preoților ce au luat parte la exerciții. Și prin manifestația de dragoste spontană ce i-a arătat-o preoșimea oferindu-i P. S. Sale un cadou între cadouri, un dar între daruri: o sfântă liturgie pentru P. S. Sa, oferită de fiecare preot participant la exerciții. — După care Sâmbătă, în 20 Aug. c. fiecare preot s'a dus, reînnoit sufletește, la ale sale, pentru a reînnoi la rândul său pe enoriașii încredințați păstoririi lui. —

Tot în 20 August c. s'a ținut și adunarea generală anuală a Reuniunii de Misiuni din dieceza Lugojului. Darea de seamă despre aceasta se poate citi pe larg în coloanele „Sionului Românesc“. (cz).

La Cib bucurii curate. Ni-s'au tras și aci (eparhia Lugojului) clopotele de îngropare. Și am înviat și aci, chiar când să se țină petrecania după prohod. Avem biserică, avem casă parohială, avem preot inimos și credincioși de bine. De Sântă Măria Mare, au prăznuit anul dela intrarea în drăguța lor de biserică.

Le-a slujit (pe lângă păr. Olea, preotul local), păr. profesor Leonte Opreș dela Alba-Iulia, care le-a spus și frumose cuvânt de învățătură creștinească, ascultat cu sfințenie. Las că și erau toate inimile mișcate: șfeșnice mari de piatră (donația d. V. Albani), mândri prapori lucrați de dna M. Roșu, cruce pentru masa altarului (donația d. teol. Stanciu), odăjdii noi de mătăasă, din Lyon, — toate sfințite din acest prilej, — par'că glăsuiau și ele: viu este Domnul și nu va da în veac pieririi pe al său. Lumea multă ce s'a cuminecat a întărit și mai mult, în toți cei de față, credința, că într'acele părți viitor de aur sf. Unire are. (Inv. Ion D. Ivan).

Știri mărunte

Personale. *Discret, în cerc restrâns de intimi, păr. Iuliu Brut-Micu, directorul Cancelariei Metropolitane, a prăznuit, zilele acestea, împlinirea (la 1 Sept. c.) alor patruzeci de ani de neîntreruptă slujbă în lumea măcinătoare de energii fizice și psihice cu monotonia ei, dar totodată încărcată de grele răspunderi, a hârtiilor și actelor aceluiaș cancelarii. — Cu tot respectul datorat unei vieți puse și ținute atâta vreme, cu voință neînfrântă, în slujba unei datorințe atât de rigide, ne apropiem și noi de păr. Micu, dorindu-i dela Domnul: Încă mulți ani de pilduitoare jertfelnicie!*

— Preaven. Ordin. arhiepiscopesc a numit pe clericii absolvenți: I. Albu și M. Socactu de pedagogi la Internatul de băieți, iar pe d. Nicolae Oltean, tot cleric absolvent, pedagog la Școala normală de băieți.

— Ven. Ordin. al Clujului a numit pe păr. Ioan Pop, neohirotonit, de admin. local la Mierța (distr. Buciumi). — Ven. Ordinariat al Maramureșului a numit pe PP. Vasile Szabo și Patriciu Trușășiu asesori la Serviciul de conturi eparhial, iar pe păr. Petru Vlad din Săliștea de sus, admin. parohial la Ocna-Șugatag din districtul Sighetului.

Congres euharistic în Copenhaga.

Mănunchiul de catolici din Danemarca și-au ținut deunăzi în capitala țării lor congresul euharistic anunțat și pregătit din vreme. E cea dintâiu manifestare publică, în stil mare, a catolicismului danez, dela nefericita apostazie încoace. Serbările acestea au culminat în sf. liturghie slujită în liber, după care a urmat procesiunea euharistică pe străzile principale ale capitalei. A participat și ț. card. van Rossum. Deosebit de mișcătoare a fost grupa convertiților, în frunte cu celebrul Jørgensen, convertit și el, și care a ținut cu prilejul acestui congres o strălucită conferință. — În aceeași vreme Nis Petersen deplânge decadența bisericii sale naționale lutherane daneze, din care a pierit orice viață și care și-a pierdut cu totul orice influență asupra educației masselor populare.

Drumul Romel. Cetatea Sfântului Părinte are ceva deosebit de atractiv pentru toată lumea dreptmăritorilor. Pentru cei reveniți din rătăcire la casa părințească are chiar mai mult farmec decât pentru cei din familie, cari nu prea știu prețui binele ce au »Asociația pentru apărarea intereselor de comunicație ale catolicilor«, cedând unei dorințe colective mai vechi, a hotărât să facă ceva ce nu s'a făcut încă: să aranjeze un pelerinaj la Roma, compus numai din convertiți germani. Pelerinajul acesta se va face în prima jumătate a lui Octomvrie c. pentruca, dupăcum spune comitetul aranjator, să aibă posibilitatea și cei veniți mai târziu în staulul lui Petru, »să vadă, cu ochii proprii, barem odată în viață, Roma bisericească în calitatea ei de leagăn și inimă a Bisericii, să-i cunoască din aproape sanctuarele din anumite puncte de ve-

dere speciale convertiților, dar cari celor creșcuți în spiritul catolic le sunt oarecum îndepărtate și străine«. — Sigur, pelerinii germani vor face în Cetatea Vaticanului aceeaș constatare, pe care, în Iunie c., a făcut-o ierarhul răsăritean convertit, Mar Ivanios: sufletul creștin așa se simte de acasă acolo...

Locale. Miercurea ce vine, de ziua Sf. Cruci, va predica în catedrală păr. Ștefan Pop, dir. Liceului de băieți, iar Dumineca viitoare, după praznicul Sf. Cruci, va predica păr. Nicolae Pop, directorul Școlii Normale de băieți.

— Joi seara, intelectualii Blajului, — peste șeptezeci la număr, — au sărbătorit după cuviință pe păr. Augustin Caliani, dir. general definitiv al învățământului particular, în Ministerul Instrucțiunii. Tovarăși de catedră, elevi și prieteni, au ținut să ia cuvânt la această *agapă de rămas bun* dată în cinstea celei silit de oficiu, se mută cu familia la București' pe vreme mai îndelungată. Tuturor celorce l-au omagiat (PP. Dr. Cheșianu, vicarul general, Ștefan Pop dir. liceal, Dr. Suciuc, Faina, Tecșă, Maior, dd. Denghel, Leon Maior ș.a.) le-a mulțumit păr. Caliani, învrăstându-și vorba cu foarte captivante reminiscențe din copilărie și din vremea profesurii.

A murit cardinalul Van Rossum.

În vârstă de 78 de ani, după o viață extrem de laborioasă, s'a stins, împăcat cu sine și cu Dumnezeu, fiul sf. Alfonso de Liguori, Vilhelm card. ven Rossum. Moare în Olanda nașterii sale, venind dela congresul euharistic din Copenhaga. Bătrînul prefect al Congregației Propaganda trece din viață încărcat de merite. Autor alor o seamă de lucrări valoroase, spre sfârșitul vieții se dedică ideii misionare și isbutește să deie pulsație nouă acestui organism și dealtfel puternic. Sub conducerea sa numărul misiunilor crește, teritoriile misionare se lărgesc, centrele misionare se înmulțesc, misiunarii clerici indigeni, — chiar și episcopi — sunt tot mai numeroși. În același timp urmărește cu izbândă, și realizarea celui alt gând ce i-a fost drag: câștigarea de teren în țările nordgermanice: Dania, Svedia și Norvegia.

Mișcare culturală în plasa Uioara.

Dumineca trecută o mână de intelectuali a plecat, sub egida »Astrei«, în propanda culturală, pe sate. Au cercetat satele: Ciugudul de sus și cel de jos, Turdaș și Spălnaca. Au conferențiat dd. Dr. Rișca, Dr. Stoica și d. Ioan Moldovan. Pretutindenea au fost ascultați cu drag. În special li-s'a făcut primire sărbătorească în Spălnaca. — După puhoiul de răutăți și învrăjbire a luptelor electorale, ieșiri ca acestea ale despărțământului Uioara al Astrei în mijlocul poporului, sunt binefaceri ce nu pot fi apreciate îndeajuns.

Peste două miliarde de oameni.

Anuarul statistic al Ligii Națiunilor pe 1931/32 cifrează, cu 1 Ian. 1932, la 2.012, 800.000 numărul locuitorilor pământului. Față de anul trecut creșterea abia e de 20 milioane. Împărțită pe continente, populația se prezintă așa: Asia 1,103 milioane, Europa 506 milioane, Americile 252 milioane, Africa 142 milioane, Australia 10 milioane. Dintre țările Europei cea mai mare creștere o arată Rusia (dela 124 milioane la 127), Polonia (dela 30,8 la 32,1 milioane) și Spania (dela 23 la 24 milioane). Anglia și Germania au rămas staționare. Franța s'a ridicat cu 610.000 suflete. În schimb Italia a scăzut cu 406.000 de locuitori față de anul precedent.

Intrunire colegială. Absolvenții liceului din Blaj, seria 1912, sunt rugați a se prezenta la întrunirea colegială de 20 ani dela absolvirea liceului, în Blaj, la 30 Sept. ora 18. — Grigorie Pădureanu m. p. Traian Popa m. p.

Dela „Astra“ Culturală

Convocare

In înțelesul Art. 22 din Statute, membrii »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român — Astra«, se convoacă la

Adunarea generală

ce se va ține în orașul Deva, în zilele de Duminecă, 2 și Luni, 3 Octombrie 1932.

Programa adunării:

Duminecă, 2 Octombrie 1932

Ora 9 a. m.: *Serviciul divin în Bisericile românești.*

Ora 11 a. m.: *Sedința I.* cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale;
2. Inscrierea delegaților prezenți ai despărțămintelor;
3. Inscrierea delegaților, autorităților și societăților culturale surori;
4. Raportul general al comitetului central pe anul 1931—32;
5. Alegerea comisiunilor pentru:
 - a) examinarea raportului general pe anul 1931—32;
 - b) censurarea socotelilor pe anul 1931 și a proiectului de buget pe anul 1933;
 - c) examinarea raportului privitor la gestiunea din trecut și la loteria »Asociațiunii«;
 - d) înscrieri de membrii noi;
 - e) examinarea propunerilor intrate în termenul regulamentar.*)
 - f) propuneri în cauza demisiei d-lui președinte Vasile Goldiș.**)

După prânz:

Ora 5 d. m. *Sedința festivă a secțiilor științifice-literare.*

Luni 3 Octombrie 1932

Ora 10 a. m.: *Sedința a II-a* cu următoarea ordine de zi:

1. Rapoartele comisiunilor alese în ziua precedentă;
2. Fixarea locului pentru ținerea adunării generale în anul 1933;
3. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al Adunării generale;

Din ședința plenară a comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român »Astra«, ținută la 13 August 1932.

Nicolae Togan m. p.,
vicepreședinte.

Nicolae Băllă m. p.,
secretar.

*) Eventuale propuneri au să fie înaintate în scris, președintelui Asociațiunii, Sibiu, Str. Șaguna Nr. 6, cu 8 zile înainte de Adunarea generală.

**) Se atrage atențiunea domnilor membri asupra Art. 13 din Statute, cu privire la legitimarea lor în adunarea generală.

Telefonul „Unirii“

R. Târgu-Mureș. Prevedeam că așa o să fie: imbulzeala de material nu ne îngăduie să facem locămuririlor în chestia »apostoliei« ortodoxe din Maramureș și a metodelor folosite acolo în propaganda »culturală-națională, -bisericească« a emisarilor Clujului. Ne vom achita însă cu proximalul prilej binevenit. Sunt atât de tipic neo-pravoslavnică căile bătute de Nuțu-Apostolu, încât ar fi păcat să nu le cunoască și altă lume decât cea din partea locului.

T. Iacobeni. Intrebați ce-i Pen-Clubul? Răspundem: un fel de nou Vavilon. Cei cam 2000 de membri ai săi, — scriitori wai mărunți și mai răsăriți din 49 de țări, — se înțeleg la oaltă așa, cum se pot înțelege oameni adunați cu furca din atâtea țări câte spuserăm, și de atâtea credințe și convingeri, câte capete. Trebuie să le urmărești debaterile dela congrese ca să vezi cum bântuie armonia între acești »Cavaleri ai spiritului« cum le place să fie priviți. Ultimul congres, ținut la

Budapesta, a fost o dovadă strălucită de ceea ce se chiamă și este tohu-va-bohu. Scene: Vorbind la tema »Păcii«, francezul Cremieux înțelege printr'asta intangibilitatea tratatelor de pace; ceea ce a provocat o sumedenie de proteste. Radicalul de stânga, Toller, a cuvântat despre »Libertatea scriitorului«, încassând, viu indispus, câteva riposte privitor la libertatea spiritului în Sovietia. Italianul Marinetti preamărește toleranța fascismului ca să deslănțuie viitor de indignări. Jugoslavul Ștefanovici susține teza că literatura devine rodnică numai prin idealurile naționale, ca să se treziască cu răspunsul ungurului Babits: »Noi (scriitorii) stăm înafară de cercul strănt al națiunilor...« Așa, și tot așa, cinci zile de arândul. — Și până azi de se sfătuiau, la mai bine tot n'ajungeau.

Dr. S. Bistrița. Confirmăm primirea abonamentului pe jumătatea a doua a anului curent.

Oficiul parohial. Ilva mică. Am primit abonamentul pe anul curent.

F. Bogata de jos. Am primit 200 Lei. Achitat până 1 III 1932.

L. Pitești. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Salsăg. Am primit abonamentul pe 1931. Exemplarul al doilea s'a sistat.

Cercul catolic Oradea. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

M. Dezmir. Chităm primirea abonamentului pe 1932.

Dr. Ch. Oradea. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial Valea lui Mihai. Am primit 200 Lei, abonament pe 1931.

Dr. C. Satu mare. Confirmăm primirea abonamentului pe jumătatea a doua a anului curent.

Ț. Lugoj. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

P. Câmpia Turzii. Am primit abonamentul pe anul curent.

Capitulul Mitropolitan gr.-cat. B L A J.

No. 67/1932.

LICITAȚIE.

În ziua de 19 Septembrie 1932, orele 11, se va ține licitație orală în localul Administrației Centrale Capitulare din Blaj, pentru vinderea casei No. 5 din Strada Mitropoliei, care casă a fost a văduvei protopopese Ana Crișan, decedată în Blaj la 3 Iunie 1931.

Garanția pentru a putea lua parte la licitație se fixează la 5.000 Lei în numerar. Asupra ofertelor de licitație decide Veneratul Capitul Mitropolitan.

Informațiuni în cauză se pot lua la Administrația Centrală Capitulară, în zilele de lucru, între orele 11—12.

Blaj, la 30 August 1932.

(96) 2—3

Iacob Popa s. p.
canonic prepozit.

Școala Superioară de menaj „Sf. Tereza“, Cluj

Aviz școlar

Școala Superioară de menaj „Sf. Tereza“ Cluj Str. Avram Iancu 58, se deschide în 15 Septembrie și va avea cl. I și IV curs elementar și anul I curs superior (curs normal).

Taxa de întreținere 11.000 Lei, taxa de clădire 500 Lei, taxa de înscriere 200 Lei, taxa școlară 1600 Lei. Externele plătesc o taxă de 500 Lei în plus.

Cererile se înaltează către Direcțiunea Școlael Superioare de menaj „Sfânta Tereza“ Cluj Str. Avram Iancu 58 până la 15 Septembrie 1932.

Prospecte se pot primi atât din Cluj precum și din Blaj dela Institutul Recunoștinței.

DIRECȚIUNEA

Direcț. Cămin. studenților „Sf. Maria“ Cluj

AVIZ

În căminul „Sf. Maria“ Cluj, Str. Avram Iancu 58, se primesc până la 120 studenți în următoarele condiții de plată:

Taxă de întreținere 15.000 Lei; care taxă se achită în 3 rate și anume: 5000 Lei la intrare, 5000 Lei la întoarcere, din vacanța de Crăciun, 5000 Lei la întoarcere din vacanța de Paști.

Mai achită fieștecăre studentă 500 Lei taxă de clădire, 500 Lei taxă pentru uzarea mobilierului și 200 Lei taxă de bae.

Cererile se înaltează direct la Cămin, Cluj.

DIRECȚIUNEA

Aviz școlar

La Școala Normală gr.-cat. de învățători din Blaj mai sunt locuri vacante în clasele I și VI. Se mai primesc elevi până la 18 Septembrie.

Elevii buni vor căpăta bursă.

DIRECȚIUNEA.

Aviz școlar

În clasa I. a Școlael Comerciale Superioare de băieți din Blaj sunt locuri libere. Băieții săraci vor primi scutire de taxa școlară pe jumătate și se vor împărtași de beneficiu de pâine (tâpăi). Înscrierile până la 15 Septembrie.

Direcțiunea.

În atențiunea parohilor și curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

GLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

GLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, Ornate și

Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți pro-

tești și de rugăciuni. Diferite predicti,

VERSURI LA MORȚI (cântări fu-

nebrale pentru temei, bărbați și

copii). Teatre populare și șco-

lare, monoloage, dialoge.--

Medalii de aluminiu pt.

Reuniuni, cu inscripție

după dorință, etc. etc.

Cereți prețurant detaliat.